

Sygn. akt I C 1740/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 czerwca 2014 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie, Wydział I Cywilny,

w składzie:

Przewodniczący: SSR Piotr Żywicki

Protokolant: sekr. sąd. Karolina Mazan-Berent

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2014r. w Olsztynie,

na rozprawie,

sprawy z powództwa A. K.,

przeciwko (...) spółka jawna z siedzibą w O.,

o zapłatę,

I zasądza od pozwanego (...) spółka jawna z siedzibą w O. na rzecz powoda A. K. kwotę 2.000 zł (dwa tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 27 listopada 2013 r. do dnia zapłaty;

II w pozostałym zakresie oddala powództwo;

III zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 305 zł (trzysta pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

/-/ SSR Piotr Żywicki

ZARZĄDZENIE

1. (...);

2. (...)

O., 17 czerwca 2014 r.

Sygn. akt I C 1740/13

UZASADNIENIE

Powód – A. K. – wniósł o zasądzenie na jego rzecz kwoty 3.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 listopada 2013 r. oraz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego roszczenia wskazał, że określonej w pozwie kwoty dochodzi tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikłą z zdarzenia, które miało taki przebieg, że podczas pływania w części obiektu należącej do pozwanego, która nazywa się „rwąca rzeka” powód zanurzył się pod powierzchnię wody i uderzył głową o kant płytek, którymi wyłożona jest powierzchnia łącznika między dwoma basenami. W wyniku zdarzenia doszło do rozcięcia głowy, które zostało zaszyte sześcioma szwami. Rozcięcie nastąpiło w widocznym miejscu na szczycie głowy i została po nim szpecąca blizna. Wskazał, że dotychczas podjęte czynności wobec ubezpieczyciela pozwanego i samego pozwanego nie doprowadziły do wypłaty zadośćuczynienia. W jego ocenie pozwany ponosi odpowiedzialność za zaistniałe zdarzenie

na zasadzie ryzyka, prowadzi bowiem na własny rachunek przedsiębiorstwo wprawiane w ruch za pomocą sił przyrody, a do zaistnienia szkody doszło na jednej z jego atrakcji. Podał, że wyłączyć odpowiedzialność pozwanego można jedynie w przypadku wyłącznej winy poszkodowanego, co nie miało miejsca w niniejszej sprawie. Z uwagi na wiek poszkodowanego, miejsce położenia blizny, jej rozmiar, a także wpływ na wygląd zewnętrzny powoda i związane z tym poczucie krzywdy kwotą odpowiednią do jej skompensowania jest kwota wskazana w pozwie.

Pozwany (...) (...) S. Sp. j. w O. – wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesowych według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany podał, że przedsiębiorstwo przez niego prowadzone w żadnej mierze nie może zostać uznane za wprawiane w ruch za pomocą sił przyrody. Do zdarzenia doszło w skutek nieodpowiedzialności powoda, korzystającego z aquaparku w sposób sprzeczny z regulaminem i zdrowym rozsądkiem. Zaprzeczył jakoby do zaistnienia szkody doszło w „rwące rzece”, powód rozciął głowę zjeżdżając głową dół z szarej zjeżdżalni nie zachowując przy tym należytej ostrożności, a wręcz postępując nad wyraz nieodpowiedzialnie. Wskazał, że powód w żaden sposób nie udowodnił związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem wywołującym szkodę a winą pozwanego. Na powstanie szkody wpłynęło wyłącznie zachowanie poszkodowanego, który na własne ryzyko zjeżdżał ze zjeżdżalni w niedozwolony sposób co spowodowało, że uderzył w kamień, którymi zjeżdżalnia była wyłożona. Z ostrożności procesowej podniósł, że nawet gdyby przyjąć, że do zdarzenia doszło w okolicznościach wskazanych przez powoda to z przeznaczenia atrakcji „rwącej rzeki” wynika, że wyłącznie winnym był powód. Zakwestionował również wysokość żądanej kwoty oraz rozmiaru krzywdy, wskazując, że w dobie szeregu wypadków po których zostają blizny, traktowanie znamienia jako znacznika piętnującego poszkodowanych jest zbyt daleko idącym wnioskiem.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 02 lutego 2012 r. na terenie Hotel (...), będącego własnością pozwanego doszło do zdarzenia w wyniku którego poszkodowany został powód.

(bezsporne)

Powód korzystając z atrakcji „rwącej rzeki” zanurzył się pod powierzchnię wody i uderzył w kant płytek, którymi wyłożony był podwodny łącznik między dwoma basenami tj. niecki szarej zjeżdżalni oraz „rwącej rzeki”.

(zeznania świadka D. M. – k. 92, zeznania świadka M. K. – k. 93, zeznania powoda – k. 109)

Na skutek zdarzenia powód doznał urazu na szczycie głowy. Ranę na terenie aquaparku opatrzył ratownik medyczny, który skierował powoda na izbę przyjęć bądź (...) w celu zaszycia rany głowy.

(oświadczenie M. N. – k. 43, karta udzielonej pomocy – k. 45, zeznania świadka D. M. – k. 92, zeznania świadka M. N. – k. 108, zeznania powoda – k. 109)

Powód celem zaszycia rany udał się do Miejskiego Szpitala (...) w O., gdzie założono mu sześć szwów.

(karta informacyjna z pobytu w izbie przyjęć – k. 14, skierowanie do poradni specjalistycznej – k. 15, zeznania świadka L. M. – k. 92-93, zeznania powoda – k. 109)

Po doznanym urazie powód skarżył się na bóle głowy, zażywał leki przeciwbólowe. Na głowie, w widocznym miejscu, pozostała blizna.

(zeznania świadka L. M. – k. 92-93, zeznania powoda – k. 109)

W dniu 26 marca 2012 r. powód zgłosił szkodę ubezpieczycielowi pozwanego.

(zgłoszenie szkody z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej – k. 82, pisma (...) .U. S.A. z 29 marca 2012 r. – k. 79,80)

Ubezpieczyciel nie znalazł podstaw do przyjęcia odpowiedzialności za zdarzenie.

(pisma (...) .U. S.A. z dnia 03 sierpnia 2012 r. – k. 68,69; pismo (...) .U. S.A. z dnia 05 listopada 2013 r. – k. 63)

W przedsiębiorstwie prowadzonym przez pozwanego wykorzystywana jest energia elektryczna i ciepła. Elektryczna do napędu urządzeń elektrycznych, sterowania i oświetlenia, ciepła do ogrzewania powietrza wody ciepłej i basenowej. Dla aquaparku największymi odbiornikami mocy elektrycznej są centrale klimatyzacyjne oraz pompy obieguje uzdatniania wody basenowej.

(wydruk korespondencji mailowej J. W. – k. 105)

Sąd zważył, co następuje:

W świetle poczynionych w sprawie ustaleń roszczenie powoda zasługiwało na uwzględnienie w części.

Dokonując powyższego rozstrzygnięcia Sąd oparł się na dokumentach przedłożonych przez strony, których prawdziwości nie kwestionowano oraz na zeznaniach przesłuchanych świadków, gdyż były one spójne, logiczne, korespondowały w powyższym materiałem dowodowym, a w bezpośrednim kontakcie brzmiały przekonująco.

Spór między stronami dotyczył odpowiedzialności pozwanego za zdarzenie z dnia 02 lutego 2012 r., miejsca powstania szkody oraz wysokości dochodzonego zadośćuczynienia.

Na wstępie rozważań należy wskazać, że odpowiedzialność pozwanego znajduje uzasadnienie w treści art. 435 § 1 k.c., zgodnie z którym prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności. Zaostrzony reżim odpowiedzialności na zasadzie ryzyka rozszerza odpowiedzialność prowadzącego przedsiębiorstwo tak dalece, że odpowiada on zarówno za zawinione wyrządzenie szkody, jak i w braku takiego zawinienia, a odpowiedzialności tej nie wyłącza przeprowadzenie dowodu bezwinnosci (por. wyrok SN z dnia 27 października 2005 r., III CK 171/05, LEX nr 346045; wyrok SN z dnia 9 maja 2008 r., III CSK 360/07, LEX nr 424387). Odpowiedzialność prowadzącego oparta jest więc na zasadzie czystego ryzyka w oderwaniu od jego winy. Nie wyklucza jej nawet fakt, że działalność przedsiębiorstwa była w pełni zgodna z prawnie określonymi wymaganiami.

Według poglądu utrwalonego w orzecznictwie, jak i doktrynie, dla przyjęcia odpowiedzialności z art. 435 § 1 k.c., koniecznym jest zastosowanie w przedsiębiorstwie siły przyrody jako źródła energii, co jednocześnie powinno stanowić jego siłę napędową. Nie wystarczy więc posługiwanie się siłami przyrody tylko dla działań wspomagających. Przyjęcie, że przedsiębiorstwo jest wprawiane w ruch za pomocą sił przyrody, wymaga uwzględnienia znaczenia określonych technologii w działalności przedsiębiorstwa oraz oceny, czy możliwe byłoby osiągnięcie zakładanych celów produkcyjnych przedsiębiorstwa bez użycia sił przyrody (por. uzasadnienie wyroku SN z 8 grudnia 2005 r., I UK 97/05, OSNP 2006, nr 21-22, poz. 336). Użyta siła przyrody powinna stanowić siłę napędową przedsiębiorstwa jako całości, tak by jego istnienie i praca były uzależnione od wykorzystania sił przyrody, bez użycia których nie osiągnęłoby celu, do jakiego zostało utworzone (por. wyrok SN z 1 grudnia 1962 r., 1 CR 460/62, OSPiKA 1964, nr 4, poz. 88 z glosą A. Szpunara za J. Gudowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, t. III cz.1. Zobowiązania., Warszawa 2013, s. 435).

Jednocześnie szkoda musi być wyrządzona przez „ruch” przedsiębiorstwa lub zakładu, który definiowany jest szeroko jako każda działalność nie tylko bezpośrednio związana z działaniem sił przyrody i która stanowi następstwo ich działania (wyrok SN z dnia 05.01.2001r., sygn. V CKN 190/00, publ. Lex nr 52421).

Wobec powyższego, w realiach niniejszego postępowania, nie może budzić wątpliwości, że przedsiębiorstwo prowadzone przez pozwanego uprawiane jest w ruch za pomocą sił przyrody. Jak wynika z wydruku korespondencji mailowej jednego z współników pozwanej spółki - (...), dla prowadzenia przedsiębiorstwa wykorzystywana jest energia elektryczna i ciepła. Za uznaniem przedsiębiorstwo pozwanego za przedsiębiorstwo uprawiane w ruch za pomocą sił przyrody przemawia także charakter działalności prowadzonej przez pozwanego oraz fakt zachowania szczególnych wymogów stawianych tego typu przedsiębiorstwom. Z doświadczenia życiowego wynika, że prowadzenie kompleksu basenowego z pominięciem podgrzania i uzdatniania wody basenowej nie jest możliwe. Działalność mająca służyć celom rekreacyjnym z założenia winna czynić zadość szczególnym kryteriom ocennym w postaci utrzymywania odpowiedniej ciepłoty wody jak i powietrza oraz bieżącej dbałości o stan czystości wykorzystywanych wód. Podać należy, że wskazane zadania stanowią podstawowe, niezbędne działania służące prawidłowemu prowadzeniu kompleksu basenowego, a z tych względów uznać należy że siły przyrody stanowią jego siłę napędową, a nie jedynie działania wspomagające.

Nie może budzić wątpliwości także istnienie związku przyczynowego między ruchem przedsiębiorstwa i wywołaną nim szkodą powoda. Do urazu głowy w postaci rozcięcia w jej części szczytowej doszło podczas korzystania w atrakcji „rwącej rzeki”, na co wskazują opisane w stanie fatycznym dowody. Warto zaznaczyć, że z zeznań świadka M. K. – ratownika wykonującego w czasie zdarzenia dyżur w rejonie szarej zjeżdżalni wynika, że powód wprawdzie korzystał z zjeżdżalni jednakże do urazu na niej dojść nie mogło. Świadek jako jedyny miał kontakt wzrokowy z powodem. Obserwował go, aż do chwili opuszczenia przez poszkodowanego niecki kończącej zjeżdżalnię i nie zauważył aby po zjechaniu ze zjeżdżalni i wynurzeniu się z niecki powód odniósł jakiegokolwiek obrażenia lub zachował się w sposób wskazujący na doznanie obrażeń.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków oraz zeznaniom samego powoda. Wskazać przy tym należy, że żaden ze świadków samego zdarzenia nie widział. Ostrożnie jednak należało oceniać zeznania M. N. w części dotyczącej opisywanej przez niego notatki sporządzonej po zdarzeniu. Strona powodowa zakwestionowała okoliczności zawarte w niej zawarte. Zamiennym jest że na notatce tej nie ma podpisu powoda (k. 47). Twierdzenia M. N. jakoby poszkodowani podpisywali notatkę tylko w sytuacji kwestionowania przebiegu zdarzeń w niej opisanych nie zasługują na uwzględnienie jako sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego. Nie budzi bowiem wątpliwości, w interesie samego pozwanego było i jest zabezpieczenie dowodów zaistniałych zdarzeń zwłaszcza w sytuacji, gdy dowody te miałyby wyłączać jego ewentualną odpowiedzialność za owe zdarzenia. W takich sytuacjach tym bardziej pożądane byłoby uzyskanie podpisu poszkodowanego pod notatką, który opisanego w niej zdarzenia miałyby nie kwestionować.

Mając na uwadze powyższe uznać należało, że do powstania szkody doszło w okolicznościach wskazanych przez powoda.

Dodatkowo wskazać należy, że nawet gdyby przyjąć wersję zdarzenia prezentowaną przez pozwanego (nieudowodnioną w świetle art. 6 kc) wskazującego, że powód doznał urazu głowy w wyniku nieprawidłowego korzystania z szarej zjeżdżalni, okoliczność ta nie uzasadniałaby przypisania mu (powodowi) wyłącznej winy za zdarzenie, co jednocześnie skutkowałoby wyłączeniem odpowiedzialności pozwanego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że użyty w art. 435 §1 kc zwrot „wyłącznie z winy” należy odnosić do przyczyny zdarzenia. Tym samym „wyłączna wina” w spowodowaniu szkody występuje jedynie wtedy, gdy zawinione zachowanie poszkodowanego było jedyną jej przyczyną. Tylko wyłączny związek między tym zawinionym zachowaniem a szkoda zwalniać może prowadzącego przedsiębiorstwo opisane w art. 435 §1 kc od odpowiedzialności (por. wyroki SN z 27.07.1973r., II CR 233/73 publ. OSPiKA 1974, nr 9, poz. 190; z 15.03.1974r., I CR 46/74, publ. OSPiKA 1976, nr 9, poz. 172; z 7.05.1996r., III CRN 60/95, publ. LexisNexis nr (...); z 19.07.2000r., II CKN 1123/98, publ. (...); z 5.01.2001r., V CKN 190/00, publ. LexisNexis nr (...); z 7.04.2005r., II CKN 572/04, niepubl.; z 9.05.2008r., III CSK 360/07, publ. LexisNexis nr (...)).

Z opisów wskazanych przez pracowników pozwanego wynika, że okolice przedmiotowej szarej zjeżdżalni wyłożone jest kamieniami (skalniakiem). Nadto pracownicy ci przed oddaniem do użytku zjeżdżalni testowali ją i wiedzieli o

potencjalnej możliwości zderzenia się z kamieniami w przypadku nieprawidłowego korzystania z niej. Skoro zatem pozwany miał świadomość hipotetycznej możliwości uderzenia przez osoby korzystające ze zjeżdżalni w kamienie (skalniak) oraz związanych z tym skutków w postaci powstania urazów, powinien poczynić odpowiednie kroki w celu wyeliminowania tego ryzyka. Ustawianie tablic ostrzegających oraz regulaminu i instrukcji korzystania z poszczególnych urządzeń aquaparku należy ocenić jako niewystarczające. Nic bowiem nie stoi na przeszkodzie, aby ów skalniak – pełniący jak się wydaje funkcje li tylko ozdobne - zastąpić materiałem stwarzającym dla korzystających z atrakcji parku wodnego mniejsze ryzyko powstania ujemnych skutków.

Zgodnie z art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty.

Zgodnie z art. 445 § 1 k.c. w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Kodeks cywilny nie określa żadnych kryteriów wyznaczających wysokość zadośćuczynienia. Niewymierny charakter krzywd polegających na uszkodzeniu ciała i utracie zdrowia sprawia, że Sąd przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia ma pewną swobodę, co nie oznacza jednak dowolności. Podstawową funkcją zadośćuczynienia pozostaje kompensacja doznanej krzywdy, a zasady jej przyznawania zostały wypracowane przez judykaturę. Za kryteria, które powinny być brane pod uwagę uznać należy stopień natężenia doznanej krzywdy (rodzaj, charakter, długotrwałość cierpień fizycznych, ich intensywność, nieodwracalność skutków zdrowotnych, wiek poszkodowanego, jego stan zdrowia przed doznaniem krzywdy i.t.p.). Zadośćuczynienie powinno z jednej strony przedstawiać realną, ekonomicznie odczuwalną wartość, z drugiej zaś powinno być umiarkowane, utrzymane w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa, co nie może jednak prowadzić do podważenia kompensacyjnej funkcji zadośćuczynienia.

W wyniku powstałego urazu głowy powód cierpiał na bóle głowy, skutkujące koniecznością zażywania leków przeciwbólowych. Na ranie założono sześć szwów, a w wyniku jej gojenia na głowie w widocznym miejscu została blizna. Powstałe obrażenia powodują u pozwanego dyskomfort psychiczny. Jednocześnie w pewien sposób również wpływają również na jego odbiór społeczny. W ocenie Sądu jednak dochodzona pozwem kwota była zawyżona. Podać należy, że na jego postrzeganie przez osoby trzecie niezależnie od powstałej w wyniku zdarzenia z 02 lutego 2012 r. może mieć wpływ sposób ubioru powoda. Niedogodności związane z powstaniem blizny nie rzutują w sposób znaczny na życie powoda powodując jedynie nieznaczny dyskomfort.

Uwzględniając powyższe okoliczności i kryteria wyznaczenia wysokości zadośćuczynienia należało przyjąć, że odpowiednią sumą tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę będzie dla powoda kwota 2.000 zł.

Ustalona w powyższy sposób wysokość zadośćuczynienia przedstawia realną, ekonomicznie odczuwalną wartość, z drugiej zaś strony jest umiarkowana, utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. W ocenie Sądu zadośćuczynienie w tej kwocie kompensuje doznaną krzywdę.

Pozwany nie kwestionował terminów wymagalności roszczeń powoda, a zgromadzone dokumenty nie dały podstaw do ich zakwestionowania.

W tych warunkach, na podstawie art. 444 § 1 k.c., art. 445 § 1 k.c., art. 415 k.c. w zw. z 435 § 1 k.c. oraz art. 481 § 1 i 2 k.c., należało uwzględnić powództwo jak w punkcie I wyroku

Ponieważ powództwo uwzględniono jedynie w części, co do pozostałego zakresu należało je oddalić, o czym orzeczono w pkt II wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Do kosztów poniesionych przez powoda Sąd zaliczył koszty pełnomocnika (600 zł) zgodnie z § 6 pkt. 3 Rozporządzenia

Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.), opłatę skarbową (17 zł), opłatę od pozwu (150 zł), co daje w sumie kwotę 767 zł. Skoro zatem powód wygrał niniejszy proces w 66,67%, należne mu koszty wynoszą 511 zł. Pozwany poniósł koszty 617 zł z tytułu zastępstwa procesowego i wygrał proces w 33,33 %, jego koszty należne wynoszą 206 zł. Poniesione przez powoda koszty przeważają obciążający go udział, zatem zasądzeniu na jego rzecz podlega różnica tj. kwota 305 zł, o czym orzeczono w pkt III wyroku.

SSR Piotr Żywicki

ZARZĄDZENIE

1. (...);

2. (...);

3. (...);

O., 27 czerwca 2014 r.